

USNESENÍ

(anonymizovaný opis)

Vrchní soud v Praze projednal v neveřejném zasedání konaném dne 24. května 2023 odvolání státního zástupce Vrchního státního zastupitelství v Praze proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 20. října 2022, sp. zn. 46 T 9/2022 a rozhodl

takto:

Podle § 258 odst. 1 písm. b), c) tr. ř. se napadený rozsudek zrušuje v celém rozsahu a podle § 259 odst. 1 tr. ř. se věc vrací soudu prvního stupně k novému projednání a rozhodnutí.

Odůvodnění:

1. Napadeným rozsudkem rozhodl Městský soud v Praze tak, že podle § 226 písm. a) tr. ř. zprostil obžalovaného [jméno] [příjmení] [příjmení], roz. [anonymizováno], narozeného [datum], obžaloby státního zástupce Vrchního státního zastupitelství v Praze ze dne 9. 8. 2022, sp. zn. VZV 14/ 2022, kterou mu bylo kladeno za vinu, že

jako občan Ruské federace s trvalým pobytem na území České republiky, přicestoval 25. února 2014 z Voroněže v Rusku do Sevastopolu na Ukrajině, kde v rozporu s čl. 17 ukrajinské ústavy, dle něhož je na území Ukrajiny zakázáno vytváření a fungování jakýchkoliv ozbrojených formací, které nejsou předpokládány zákonem, spoluzaložil organizovanou ozbrojenou skupinu s názvem „Sevastopolská obrana“ jakožto součást již existujícího protistátního uskupení „Sebeobrana Krymu“, v rámci této skupiny založil organizovanou ozbrojenou skupinu s názvem „Severní vítr“ čítající 12 osob, tuto skupinu následně financoval a vedl, přičemž obě tyto skupiny měly strukturu velení se vztahy nadřízenosti a podřízenosti a rozdělením úkolů, byly vyzbrojeny střelnými zbraněmi a jejich cílem bylo pomocí diverzních akcí, včetně ozbrojených útoků proti ukrajinským vládním silám, ukrajinskému obyvatelstvu a kritické infrastruktuře, přispět k protiprávní anexi Autonomní republiky Krym a města Sevastopolu Ruskou federací, přestože dle čl. 2 ukrajinské ústavy se svrchovanost Ukrajiny rozkládá na celém jejím území, Ukrajina je unitárním státem a území Ukrajiny v rámci stávajících hranic je nedílné a nedotknutelné, dle čl. 73 otázky změny území Ukrajiny se řeší výhradně formou celonárodního referenda, dle čl. 132 ukrajinské ústavy je územní struktura Ukrajiny založena na principech jednoty a nedělitelnosti území státu a dle čl. 133 ústavy se systém správní a územní struktury Ukrajiny skládá z autonomní republiky Krym, oblastí, okresů, měst, městských částí, vesnic a osad, přičemž město Sevastopol má v rámci Ukrajiny zvláštní správní statut, kdy v rámci činnosti tzv. rozvědné skupiny „Severní vítr“ rekognoskoval terén, monitoroval elektrické a plynové vedení a pohyb osob v oblasti, sbíral a sdílel informace o rozmístění ukrajinských vládních sil a jejich skladů zbraní a munice a veškeré tyto informace předával námořním silám Ruské federace s vědomím, že budou využity při násilném obsazení území Krymského poloostrova příslušníky ozbrojených sil Ruské federace, a takto se podílel přinejmenším na násilném zadržení skupiny 11 proukrajinsky smýšlejících osob v Černorečenské soutěsce, přičemž dne 21.3.2014 Ruská federace protiprávně připojila území Autonomní republiky Krym a města Sevastopol ke svému území a obžalovaný byl následně vyznamenán ruskou vojenskou medailí „Za navrácení Krymu“.

2. Shora popsáním jednáním měl obžalovaný naplnit skutkovou podstatu zločinu účasti na organizované zločinecké skupině dle § 361 odst. 1 alinea 1, odst. 2, 3 tr. zákoníku ve znění účinném do 31. 1. 2017. Nálezací soud po provedeném dokazování dospěl k závěru, že se skutek, pro který byl obžalovaný stíhán, nestal.

3. Rozsudek napadl včasným odvoláním v neprospěch obžalovaného státní zástupce a odůvodnil jej následovně. Soudu prvního stupně vytýká, že dospěl k závěru, že nebylo prokázáno, že se skutek stal, ale současně neuvedl konkrétní důvody, o které se opírá. Státní zástupce zásadně odmítá, že by obžaloba byla založena pouze na materiálech dodaných ukrajinskou stranou a že jiné důkazy nebyly předloženy. Jako stěžejní důkaz vyzdvihuje protokol o ohledání virtuálního prostoru a jeho

přílohy (čl. 120 – 267), který byl zajištěn policejním orgánem ČR. Hodnotu tohoto důkazu nijak nesnižuje, že se jedná o informace shromážděné z internetu, neboť i v jiných případech týkajících se bojovníků na Ukrajině soudy vycházely z obdobných materiálů, které o sobě tito bojovníci zveřejňovali, což vedlo k jejich pravomocnému odsouzení, stvrzenému i Nejvyšším soudem ČR. Naproti tomu materiály zaslané ukrajinskou generální prokuraturou v rámci dožádání měly spíše podpůrný charakter. Obžalovaný [příjmení] po dobu několika let konzistentně uváděl pro ruská i tuzemská média, že v únoru 2014 založil uskupení Sevastopolská obrana a v rámci něj skupinu Severní vítr, kterou řídil a také financoval. Naposledy se takto otevřeně vyjádřil v srpnu 2019 pro web [webová adresa]. Obžalovaný v přípravném řízení nevypovídal. Při výslechu v rámci vazebního zasedání pouze popřel, že by skupina byla ozbrojená. Státní zástupce také připomíná vyjádření obžalovaného v rámci extradičního řízení vedeného u Městského soudu v Praze pod sp. zn. Nt 405 /2021, kde bylo rozhodováno o jeho vydání na Ukrajinu, kde nerozporoval, že by v předmětné době na Ukrajině a v Sevastopolu byl, a dokonce uvedl, že tam jel bránit svou rodinu. Rovněž připustil, že obdržel medaili „ Za navrácení Krymu“, která se dávala vojákům a lidem, kteří se (bojů) účastnili. Uvedl také, že získané informace předával námořním silám Ruské federace. Ve světle výše uvedeného považuje státní zástupce výpověď obžalovaného u hlavního líčení konaného dne 20. 10. 2022 za absurdní a nevěrohodnou, když popřel, že by vůbec na Krymu byl, a uváděl, že vše bylo součástí jeho kampaně pro komunální volby v Sevastopolu v září 2014. Stejně tak listiny, které obžalovaný předložil a které mají prokazovat, že v předmětném období na Ukrajině nebyl, protože se nacházel v Moskvě, mají nulovou vypovídací schopnost. Je obecně známo, že zadržení obžalovaného neslo Rusko s velkou nelibostí a o jeho propuštění se zasazoval veřejně i ruský ministr zahraničí Lavrov. Listinné materiály předložené obžalovaným na jeho obhajobu dle názoru státního zástupce nelze hodnotit jinak než jako nevěrohodné, když jednak může jít o podvrhy listin dodané zločinným ruským režimem a jednak jejich samotný obsah vzbuzuje pochybnosti sám o sobě. Potvrzení, ze kterého vyplývá, že se obžalovaný měl léčit na Stomatologické klinice v Moskvě od 22. 2. 2014 do 26. 2. 2014 a zároveň měl být ubytován v moskevském hotelu, je pochybné už vzhledem k tomu, že léčba měla probíhat údajně od soboty do středy. Z dalšího potvrzení se podává, že ve dnech 14. 3. 2014 až 17. 3. 2014 měl docházet na rehabilitaci na Městskou polikliniku v Moskvě, tedy od pátku do pondělí. Co se týče nahrávky ruské redaktorky Rodionové, která má prokazovat, že rozhovory s obžalovaným byly pořízeny pouze pro účely jeho kampaně, lze i zde s úspěchem pochybovat o pravdivosti jejího tvrzení, když se jedná proputinovskou novinářku, která vítala anexi Krymu. Nálezací soud pak v napadeném rozsudku uvádí rozporná tvrzení, když na jednu stranu považuje za věrohodné tvrzení obžalovaného, že v předmětném období na Krymu vůbec nebyl, na straně druhé připouští, že tam se svou skupinou kontroloval elektrické vedení, což považuje za souladné s jeho vyjádřením, že skupina nebyla ozbrojená.

4. Státní zástupce má na rozdíl od soudu prvního stupně za to, že vinu obžalovaného lze postavit na listinných důkazech získaných formou mezinárodní justiční spolupráce a ohledáním virtuálního prostoru s autentickými nahrávkami obžalovaného, a není třeba k usvědčení dalších důkazů v podobě svědeckých výpovědí apod. Pokud ale Městský soud považoval důkazní stav za nedostatečný, nic mu nebránilo, aby se obrátil na ukrajinskou stranu s žádostí o právní pomoc, neboť právní styk mezi oběma zeměmi již funguje. Dle názoru státního zástupce soud nekriticky přijal obhajobu obžalovaného včetně jím předložených pochybných listinných důkazů. Nadto poukazuje na to, že s ohledem na okolnosti anexe Krymu a činnost skupiny, není klíčové, zda skupina byla či nebyla ozbrojená, neboť tato okolnost není znakem skutkové podstaty žalovaného trestného činu. Nálezací soud také mohl případně zvážit při zachování totožnosti skutku jinou právní kvalifikaci.

5. S ohledem na výše uvedené státní zástupce navrhl, aby Vrchní soud v Praze napadený rozsudek podle § 258 odst. 1 písm. b), c) tr. ř. zrušil a vrátil Městskému soudu v Praze k novému projednání a rozhodnutí.

6. Vrchní soud v Praze jako soud odvolací přezkoumal z podnětu podaného odvolání podle § 254 odst. 1 tr. ř. zákonnost a odůvodněnost odvoláním napadeného výroku rozsudku z hlediska vytýkaných vad a stejně tak i správnost postupu řízení, které jeho vydání předcházelo. Po takto provedeném přezkumu dospěl Vrchní soud k závěru, že odvolání státního zástupce je důvodné.

7. Z hlediska procesního neshledal odvolací soud v řízení před soudem prvního stupně podstatné vady, které by předcházely vynesení napadeného rozsudku. Právo obžalovaného na obhajobu bylo v průběhu celého trestního řízení respektováno, byl mu dán dostatečný prostor, aby se vyjádřil k věci, stejně jako ke všem prováděným důkazům.

8. Podkladem pro rozhodnutí soudu prvního stupně byl důkazní materiál shromážděný v přípravném řízení jednak policejním orgánem ČR, jednak ukrajinskou stranou, která domáhala jeho vydání (extradice), další důkazní materiál pak doložil soudu přímo obžalovaný prostřednictvím svých obhájců. Vrchní soud má po přezkumu napadeného rozsudku a připojeného spisového materiálu za to, že nalézací soud neprovedl hodnocení důkazů důsledně v souladu se zásadou předvídanou v § 2 odst. 6 tr. ř., když nedostatečně vážil všechny okolnosti případu jednotlivě i v jejich souhrnu a přiklonil se na stranu obhajoby, když nekriticky hodnotil jak výpověď obžalovaného, tak jím předložené listinné důkazy. Skutková zjištění jsou proto neúplná a nalézací soud se nevypořádal se všemi okolnostmi významnými pro rozhodnutí. K řádnému objasnění věci bylo namíste dokazování doplnit, což však soud prvního stupně s poukazem na složitou politickou situaci panující na Ukrajině, která je vystavena vojenské agresi Ruské federace, odmítl, a žádnou aktivitu v tomto směru neprojevil; zprošťující rozhodnutí je tak minimálně předčasné.

9. Městský soud po provedeném dokazování sestávajícím z výpovědi obžalovaného, provedení listinných důkazů a znaleckého posudku z oboru kybernetika Ing. [jméno] [příjmení] dospěl k závěru, že nelze bez důvodných pochybností dospět k závěru, že se stal skutek popsáný v obžalobě.

Co se týče samotné výpovědi obžalovaného [příjmení], tento před soudem prvního stupně zcela popřel, že by se dopustil jednání popsáno v obžalobě, kterou považuje za formu politického pronásledování. Potvrdil, že do uskupení Sevastopolská obrana patřil, nešlo však o ozbrojený útvar a byla vytvořena až v roce 2015, o čemž předložil potvrzení o její registraci ze dne 16. 4. 2015.

10. Vrchní soud s poukazem na výše uvedené ale nemohl přehlédnout, že obžalovaný takto začal vypovídat až poté, co byl postaven před trestní soud v České republice, kde je stíhán pro zločin účasti na organizované zločinecké skupině dle § 361 odst. 1 alinea 1, odst. 2, 3 tr. zákoníku ve znění účinném do 31. 1. 2017 na základě zásady univerzality dle § 7 odst. 1 tr. zákoníku. Do té doby se obžalovaný po několik let vyjadřoval zcela jinak, a to jak na videích, která zveřejňoval sám na internetu, tak i v rozhovorech pro řadu médií. Příkladem lze zmínit jeden z jeho posledních zveřejněných rozhovorů poskytnutý serveru [webová adresa] v srpnu roku 2019 (čl. 141 a násl.), kde se jednoznačně postavil na stranu Ruské federace a potvrdil, že se zapojil do konfliktu, který vyvrcholil anexí Krymu. Důvodem jeho postoje bylo to, že měl v Sevastopolu na Krymu přítelkyni a dne 20. 2. 2014 tam došlo k masakru 7 civilistů, kteří jeli v autobusu z Kyjeva na Krym. Uvedl, že na Ukrajině tehdy kontrolovala veškerý děj neofašistická skupina Pravý sektor, která tam před 70 lety masakrovala civilisty. Toto přimělo obžalovaného postavit se násilí, které se tam chystalo, rozhodl se bránit svou rodinu. Obžalovaný doslova uvedl, že stál u zrodu největšího štábu sebeobraný jménem Sevastopolská obrana, v rámci kterého se zorganizovala skupina Severní vítr, jejímž úkolem bylo monitorovat stezky, cesty v lese a zabezpečit linii elektrického vedení a plynovody, protože se chystaly teroristické útoky

na město. Za dobu tří týdnů skupina zachytila 840 kilo výbušniny a více než 1100 střelných zbraní. Dále obžalovaný potvrdil, že skupinu sám financoval a doplnil, že ozbrojení nebyli, šlo hlavně o lidi, co umí, číst les“. Obdobně se obžalovaný vyjadřoval i ve videu umístěném na kanále [webová adresa] s ruskou novinářkou [příjmení], které bylo zveřejněno 13. 5. 2015, kde krom výše uvedeného uvádí, že do Sevastopolu přijel 25. 2. 2014, již za tři dny vytvořil první část výzvědné skupiny, 2. března měli dalších šest osob, a každý den jezdili a zkoumali věže, zda tam nenajdou výbušniny. Ve skupině byl i jeho známý [anonymizováno] (pozn. srbský odstřelovač [jméno] [příjmení]), kterému se v Černorečenském kaňonu podařilo objevit ozbrojenou skupinu. Veškeré získané informace předkládali štábu ruského námořnictva. Naposledy se shodně vyjadřoval obžalovaný [příjmení] i před Městským soudem v Praze v rámci extradičního řízení (sp. zn. Nt 405/2021), když při výslechu dne 10. 2. 2022 vypověděl, že když přijel na Krym, zjistil, že území je od 23. 2. 2014 okupováno, proto vymyslel, že vezme nějaké lidi, kteří znají les, aby pomohli Sevastopolu proti prosáknutí ozbrojených skupin. Podrobně se vyjadřoval ke skupině Severní vítr a uvedl, že ho napadlo, že shromáždí lidi, kteří se mohou pohybovat po lese, vytvořily se celkem dvě skupiny, název vymyslel sám. Sledovali úsek 25 km cesty, elektrické sloupy a plynovod. Zjištěné informace předával telefonicky muži z námořní péchoty Ruska, která za tento konkrétní úsek odpovídala. Obžalovaný rovněž potvrdil, že dostal medaili za navrácení Krymu, která se dává lidem z armády a lidem, kteří se akcí účastnili.

11. O osm měsíců později, v říjnu 2022, ale obžalovaný před nalézacím soudem tvrdí, že nic z výše uvedeného není pravdou, ničeho se nedopustil a jeho dřívější vyjádření byla pouze součástí jeho předvolební kampaně. Vrchní soud musí přisvědčit odvolacím námitkám státního zástupce, že takovou výpověď lze jen stěží považovat za věrohodnou. S argumentací soudu prvního stupně spočívající v tom, že na internetu může o sobě každý zveřejňovat, co chce, lze sice obecně souhlasit, ne však v tomto konkrétním případě, kdy se jedná o veřejně prezentovaná vyjádření obžalovaného vůči různým mediálním subjektům, která mají v podstatě neměnný obsah. Nelze pak ani přijmout jeho tvrzení, že se jednalo o jakousi předvolební agitaci jeho osoby pro komunální volby, když o svém působení v rámci skupiny Severní vítr a její úloze při bojích na Krymu hovoří i pro česká média v roce 2019, resp. u Městského soudu v Praze ještě v únoru 2022. Pokud je obhajobou namítáno, že soud nemůže vycházet pouze z výše uvedených videí, kde se obžalovaný sám usvědčuje, je k tomu možno poukázat na ust. § 89 odst. 2, 3 tr. ř., dle kterého za důkaz může sloužit vše, co může přispět k objasnění věci, vyjma důkazů získaných nezákonným donucením. Pokud tedy obžalovaný sám sebe veřejně prezentoval jako osobu, která se na straně Ruska zasadila o získání Krymu tím, že vytvořil skupinu Severní vítr, která napomáhala s observací klíčových objektů, není možno tato opakovaná a konzistentní vyjádření při hodnocení důkazů ignorovat, jak to učinil soud prvního stupně. To, že obžalovaný získal za svou činnost ve prospěch Ruska medaili za navrácení Krymu, jak připustil v rámci extradičního řízení, rovněž nasvědčuje tomu, že i z pohledu ruských orgánů, byl přínos jím vytvořené a financované skupiny významný. Pokud pak při hlavním líčení k obdržené medaili vypověděl, že koupil asi 20 až 30 kusů medailí ve vojenském obchodě a rozdaly se všem (pozn. zřejmě myšleno ostatním členům skupiny), jeví se to opět zjevně účelovým v komparaci s jeho dřívějšími výroky.

12. Je možno přisvědčit i další odvolací námitce státního zástupce týkající se listin, které obžalovaný předkládal na svou obhajobu a které měly potvrzovat jeho výpověď, že v předmětném období na Krymu vůbec nebyl. Obžalovaný svou fyzickou přítomnost v oblasti Krymu opakovaně potvrzoval (viz výše), nyní ale předložil soudu prvního stupně listinné důkazy, které mají naopak prokázat, že se nacházel v Moskvě a podstupoval tam různé lékařské zákroky. V první řadě je nutno akcentovat, že pravost předložených dokladů nebyla nijak ověřena, z protokolu o hlavním líčení nevyplývá, že by byly předsedkyni senátu předloženy k nahlédnutí originály listin a do spisu založeny jejich kopie. Z tohoto pohledu se proto jedná listiny bez důkazní hodnoty. Nutno však podotknout, že ani případná existence originálů těchto listin by automaticky

neznamenala, že jejich obsah je validní. Státní zástupce správně poukazuje na nesrovnalosti v datech těchto potvrzení, kdy je velmi nestandardní, aby obžalovaný absolvoval stomatologické ošetření od soboty 22. 2. 2014 do středy 26. 2. 2014, pak ihned léčbu revmatoidní artritidy od 28. 2. 2014 do 14. 3. 2014 v denním stacionáři, na což měla navazovat rehabilitace od pátku 14. 3. 2014 do pondělí 17. 3. 2014. Ostatně i samo absolvování různých vyšetření právě v období, kdy se měl obžalovaný nacházet zcela jinde, tj. v Sevastopolu vzdáleném téměř 2000 km, vyznívá nepravděpodobně a účelově.

13. K potvrzení o založení organizace Sevastopolská obrana, které obžalovaný předložil jako důkaz toho, že skupina v roce 2014 ještě neexistovala (čl. 748), je třeba uvést, že se jedná zřejmě o screenshot z mobilního telefonu, který není ničím podložený a není patrné, jaká autorita jej vydala. Kromě toho jde o potvrzení o registraci skupiny, což ovšem ničeho nevypovídá o tom, od kdy skupina reálně existovala.

14. Příznačné a dokreslující celou situaci je rovněž to, že obžalovaný odmítl zpřístupnit soudnímu znalci svůj mobilní telefon. Sám k tomu uvedl, že je pro něj zvláštní, že se znalec k jeho telefonu nemohl dostat, na straně druhé se vyjádřil tak, že zde má osobní a intimní videa, na kterých není sám, proto by nebylo hezké, aby je zpřístupnil jiným osobám. Je tedy zřejmé, že obžalovaný zcela záměrně přístupový kód ke svému telefonu nesdělil. O tom, zda se v jeho telefonu nachází kompromitující materiál, lze proto jen spekulovat. Je však obecně známo, že telefony zn. iPhone nelze bez asistence jejich majitele otevřít, a nepodařilo se to ani znalci z oboru kybernetika, který pro tyto účely disponuje specifickými nástroji a aplikacemi. Obžalovaný také uvedl, že jeho telefon zn. iPhone 8 je z roku 2018, nic (zájmového) tam proto ani být nemůže. Ani s tím se ale nelze ztotožnit, neboť data ze starších mobilních telefonů tohoto typu lze jednoduše přenést i do novějšího přístroje, což jeho běžní uživatelé vědí. Vše proto spíše nasvědčuje tomu, že obžalovaný velmi dobře věděl, proč svůj telefon k přezkoumání znalci neposkytne.

15. Otázka, zda byla skupina Severní vítr, kterou měl obžalovaný [příjmení] založit a řídit, ozbrojená, nebylo v průběhu řízení zcela objasněno, což i sám státní zástupce připustil ve své závěrečné řeči. Z logiky věci si lze ale těžko představit, jak by její členové mohli bez zbraní pomocí diverzních akcí přispět k protiprávní anexi Krymu a Sevastopolu ve prospěch Ruské federace. Sám obžalovaný dříve uváděl, že jeho záměrem bylo ochránit rodinu a postavit se neofašistické skupině Pravý sektor, která tehdy působila na Ukrajině a která tam před 70 lety masakrovala civilisty. Také uvedl, že za dobu tří týdnů jeho skupina zachytila 840 kilo výbušniny a více než 1100 střelných zbraní, což je bez použití zbraní zcela nereálné. Současně je třeba upozornit, že obžalovaný byl postaven před soud pro zvlášť závažný zločin účasti na organizované zločinecké skupině dle § 361 odst. 1 alinea první, odst. 2, 3 tr. zákoníku ve znění účinném do 31. 1. 2017, který ve skutkové podstatě nestanoví jako podmínku trestnosti, že musí být skupina ozbrojena. Doposud zajištěné důkazy nasvědčují závěru, že cílem skupiny Severní vítr řízené obžalovaným bylo napomoci narušení územní integrity Ukrajiny a anexi Krymu Ruskou federací (se zbraněmi či bez nich), což je v rozporu s ukrajinskou ústavou, která stanoví, že její územní struktura je založena na principech jednoty a nedělitelnosti.

16. Z výše uvedeného vyplývá, že nalézací soud nedostal své povinnosti, kterou mu ukládá ust. § 2 odst. 6 tr. řádu, když předložené důkazy nehodnotil ve vzájemných souvislostech a přikládal zásadně větší váhu důkazům předkládaným obžalovaným. Vrchní soud si je vědom, že nesmí soudu prvního stupně dávat závazné pokyny, k jakým závěrům má dospět při hodnocení jednotlivých důkazů, ani k tomu, jaká celková zjištění má učinit. Je však jeho povinností vytknout chyby v hodnocení důkazů, upozornit na nelogičnosti učiněných závěrů, jakož i na okolnosti, které nalézací soud opomněl zhodnotit (Nejvyšší soud 4 Tz 41/98, SR 11/1998).

17. Soud prvního stupně bude ve věci znovu rozhodovat za situace, kdy pravděpodobně nebude mít k dispozici obžalovaného, neboť tento po propuštění z vazby, které následovalo po zproštění rozsudku, z České republiky uprchl. Pokud se nepodaří obžalovaného opětovně

zajistit

ani po vydání příkazu k zatčení, Evropského, resp. Mezinárodního zatýkacího rozkazu, bude muset nalézací soud pracovat s výpověďmi, které obžalovaný dosud v rámci trestního řízení podal, a je povinen komparovat je s jeho dřívějšími vyjádřeními ať už pro média, nebo zveřejněnými na sociálních sítích apod. Přitom pečlivě uváží, za jakých okolností a v jaké době o svém působení v uskupení Sevastopolská obrana, resp. Severní vítr, hovořil, a které jeho vyjádření případně podporují další zajištěné důkazy. Znovu podrobí kritickému hodnocení listinné důkazy předložené obžalovaným, které mají prokazovat, že se v období února a března 2014 nenacházel v oblasti Sevastopolu.

18. Z dokumentů předaných ukrajinskou prokuraturou původně pro potřeby extradičního řízení vyplývá, že vina obžalovaného by měla vyplývat i z výpovědí svědků [příjmení] z 18. 7. 2019 a Jenějljeva z 14. 7. 2019, kteří jej měli identifikovat dle fotografií. Stejně tak z nich vyplývá, že uskupení Sebeobrana Krymu v rámci, kterého měl obžalovaný vést skupinu Severní vítr, mělo organizovanou strukturu vojenského typu a bylo vybaveno střelnými zbraněmi, výbušninami a vojenskou technikou, úkolem skupiny řízené obžalovaným, rovněž vybavené střelnými zbraněmi, bylo sledovat v terénu strategická zařízení, elektrická vedení a plynovody, zastrašovat pro-ukrajinské obyvatelstvo a informace předávat velení Námořnictva Ruské federace. Soud prvního stupně by se měl pokusit o získání dalších důkazních prostředků od ukrajinské strany, když mezinárodní justiční spolupráce mezi Českou republikou a Ukrajinou již funguje a je třeba ji realizovat prostřednictvím Ministerstva spravedlnosti ČR. Pro osvětlení důkazní situace by mohlo být přínosné zejména získání výpovědí shora uvedených svědků, kteří měli obžalovaného jako vůdce skupiny Severní vítr identifikovat, případně dalších důkazů, které nalézací soud uzná za vhodné.

19. Vrchní soud si je vědom, že vyžádání a doručení právní pomoci z Ukrajiny může být časově náročné, a požadované informace měl správně zajistit policejní orgán v rámci přípravného řízení. Soud prvního stupně ale po přezkumu obžaloby věc k došetření státnímu zástupci dle § 188 odst. 1 písm. e) tr. ř. z tohoto důvodu nevrátil a možnosti odvolacího soudu postupovat tímto způsobem jsou ustanovením § 260 tr. ř. striktně omezené na situaci, kdy zjistí, že po zrušení rozsudku nelze pokračovat v řízení před soudem prvního stupně pro neodstranitelné procesní vady.

20. Vrchní soud proto z výše popsanych důvodů napadený rozsudek zrušil dle § 258 odst. 1 písm. b), c) tr. ř. a vrátil soudu prvního stupně k novému projednání a rozhodnutí, neboť tento neprovedl důkazy v požadovaném rozsahu a důkazy, které k dispozici měl, nehodnotil komplexně ve všech souvislostech, jak mu trestní řád ukládá (I. ÚS 2726/14, 67/ 2015 USn.). Nalézací soud je povinen provést úkony a doplnění, které mu byly nařizeny, a je vázán právním názorem odvolacího soudu (§ 264 odst. 1 tr. ř.).

Poučení:

Proti tomuto usnesení není stížnost přípustná.

Praha 24. května 2023

Mgr. Jan Kadlec
předseda senátu